

Havforskningsdirektør med bakkekontakt:

«Alle må huske på hva vi har vært gjennom de siste årene»

TORILL MÜNTER

TROMSØ (Fiskaren):

— Den tiden kommer, men jeg kan ikke si når, at vi skal ha rikelig fisk igjen i havet. Alle må huske hva de har vært gjennom de siste årene når den tiden kommer. Jeg går ikke med på at bestandssituasjonen er helsvart, selv om den er alvorlig.

Havforskningsdirektør Odd Nakken hadde lyse og mørke melodier å fremføre da han orienterte om ressursene og forvaltningen på årsmøtet i Troms Fiskarfylking i Tromsø sist tirsdag.

Direktør Odd Nakken siterte noe som kanskje etterhvert begynner å bli elementært for optimistene, nemlig Johan Hjorts «Årsberetning vedk. Norges Fiskerier for 1903: «Torsken kom seint og sto langt fra land og djupt. Det fantes ikkje kokefisk på fjordane». Torsken var uvanlig mager; så mager at levra sokk i sjøvann.» «Tusenvis av sjøfugl (alkefugl) daude ved Murmanskysten og i Barentshavet.» «Sel invaderte norskekysten langt sørøver».

Havforskningsdirektøren snakket forøvrig et språk som Tromsfiskerne ikke hadde vanskeligheter med å forstå, når det gjelder ressursituasjonen, og da han trakk opp linjene utviklingen har gått etter den siste 10-årsperioden.

Bestanden av norsk vårgytende sild har vokst, loddebestanden i Barentshavet er brudd sammen, det har vært god yngelproduksjon, men likevel dårlig vekst i torskbestanden, økende fangstmengde av huse, økende rekebestand med rekordhøye fangstmengder i midten av 80-årene, siden minkende og til sist en sterk reduksjon i totalbestanden av uer.

— For de som søker å vinne kunnskap om naturforholdene i Barentshavet og hvordan de ulike artene og bestandene samvirker og hvordan dette spisskammeret kan høstes på en bedre måte enn hittil, er disse svingningene svært verdifulle. Men for dere og mange andre som skal leve av det havet produserer, er de store svingningene i naturgrunnlaget lite ønskelig, sa Nakken, som mente at man ved forholdsvis enkle midler ville være istand til å få til en viss utjamning. Men for å få til dette må man først vite noe om situasjonen for de viktige bestandene i Norskehavet/Barentshavet i øyeblikket.

Sild

Havforskningsdirektøren mente at beskatningsnivået på norsk vårgytende sild fortsatt bør holdes på et lavt nivå til man får visshet for at sterke årsklasser vil rekruttere til gytebestanden i 90-årene og at en målsetting av en gytebestand på 2,5 millioner tonn vil bli nådd.

— Observasjoner i sommer tyder på at resultatet av gytningen i 1988 er godt, men det er ennå for tidlig å si noe om årsklassestyrkene, sa Nakken, som slo fast at loddebestanden fortsatt er på et lavmål. Men det er tegn som tyder på at det er mer lodde i Barentshavet nå enn for ett til to år siden. Hittil har ikke veksten vært målbar, og det vil den neppe bli heller før torsk og andre som beiter på lodda har fulle mager, som han sa.

Reetablert

Havforskningsdirektøren mente at vilkåret for å starte et loddefiske må være at gytebestanden er reetablert, men det er til nå ikke produsert årsklasser som er tilnærmet sesvis store nok til dette. Siden lodda blir kjønnsmoden som tre- til femåring, synes dette som et loddefiske i Barentshavet ligger langt fram i tid. Loddebestanden ved Island/Jan Mayen synes derimot å ha hatt god rekruttering, og det årlige utbyttet har vært 1000 til 1300 tusen tonn.

Om følgene sammenbruddet i loddebestanden, sa han at torsken hadde beitet ned 1984- og 1985-årsklassene av sild. Den beitet også sterkt på huse, sin egen yngel og reke. Likevel ble det ikke nok mat, og torsken ble mager og langt mindre enn ventet.

Mer torsk

Nakken mente imidlertid at de økende mengder småsild vil bedre matgrunnlaget for torsken ved kysten, og den torsken som nå finner seg ute i havet, vil etterhvert trekke nærmere kysten. Også de økende loddeforekomstene vil bidra til å bedre matsituasjonen for torsken, som ifølge havforskningsdirektøren nå har begynt å legge på seg.

— Situasjonen for den norsk arktiske torskbestanden er ikke så ille som i årene 1981/82. Da fantes det praktisk talt ikke ungfisk i Barentshavet, mens den eldre fisken holdt til ved kysten og var lettere å fange for kystflåten. I disse årene gikk Sovjet ut av Barentshavet fordi det ikke fantes torsk. Nå er det store mengder fisk i Barentshavet, og ifjor sto 60 — 70 prosent av torskestammen i sonen rundt Svalbard, opplyste han.

Likevel ville han ikke være med på å anbefale høyere kvoter. Tvert om, havforskningsdirektøren mente det er nødvendig å redusere beskatningen enda mer en det som hittil er vedtatt med en reduksjon fra 630 000 til 490 000 tonn totalt. Han viste til at biomassen i havet ikke er større enn før fordi fisken er så mye mindre. Vekten på torsken er redusert til under halvparten av det normale, og bare 20 prosent av kjønnsmoden torsk får gyte to ganger. Forsvinnende lite fisk får gyte tre ganger, og derfor må presset på bestanden ned.

I 1987/88 ble det fisket flere individer enn havforskerne har regnet med.

Om flerbefandtsforskningen sa han at det vil ta tid å etablere et system, men det vil ikke ta lang tid å tilpasse fisket på sild, lodde og reke til torskbestanden. Han fremholdt også at det er viktig å vite at

Havforskningsdirektør Odd Nakken hadde ikke bare dårlige nyheter til Tromsfiskerne. Han var overbevist om at havet igjen skal bli fullt av fisk, uten at han ville datofeste dette optimistiske utsagnet.

tilrådinger fra havforskerne ikke er at det absolutte toppkvantum skal taes ut. Han understreket at tilrådingene gjelder INNTIL det anbefalte kvantum. Med to unntak er våre tilrådinger utnyttet maksimalt eller over anbefalt kvantum,

sa havforskningsdirektør Odd Nakken, som benyttet anledningen mens fiskeriminister Bjarne Mork Eidem satt i salen: — Det beste verktøy vi kan ha for å øke våre kunnskaper om Barentshavet, er et nytt havforskningsfartøy, sa han.

«Fiskebåtrederne splitter Norges Fiskarlag»

TORILL MÜNTER

TROMSØ (Fiskaren):

Kystfiskerne i Troms er redd for at et nytt havfiskeforbund skal komme til å få for mye makt innenfor Norges Fiskarlag. På årsmøtet til Tromsfiskerne i forrige uke ble det gjort klart til kamp mot det som adm. sekretær Jan Henry T. Olsen karakteriserte som splittelsesforsøk fra Fiskebåtrederne Forbund. Forsøkene går helt tilbake til 1984, da kapitalsterke fiskebåtrederne på Vestlandet presset myndighetene til å få opphevet frysekonsesjonsordningen, sa Jan Henry T. Olsen.

— Dette førte til den økningen i fabrikktrålerflåten som vi lider under idag, sa adm. sekretær Olsen.

Frykt

Det var sammenslåingen av gruppeorganisasjonene som var bakgrunnen for angrepet. Et norsk Havfiskeforbund vil få for stor makt innenfor Norges Fiskarlag, frykter Tromsfiskerne, som sterkt går imot at båtstørrelse og fangstverdi skal være avgjørende kriterier for innflytelse i Fiskarlaget. Hvis fiskebåtrederne får gjennomslag for slike krav, går vi bort fra prinsippet om en fisker - en stemme, og da har Notfiskarsamskipnaden og Fiskebåtrederne Forbund oppnådd å splitte Norges Fiskarlag, sa Olsen. Han viste til at Norske Trålerredriens Forening ikke vil gå sammen med Fiskebåt og Sør-Norges Notfiskarlag i et Havfiskeforbund.

Gode grunner

Jan Henry T. Olsen mente at trålerne hadde gode grunner

for ikke å bli med i et Havfiskeforbund. Trålerne i Nord-Norge har felles interesser med fylkesfiskarlagene i å øke maskevidden i trål, øke minstemålet på fisk og ta ansvar for sysselsetting og bosetting. Slike interesser har etter Olsens mening ikke Fiskebåtrederne Forbund, som heller ikke er interessert i å bevare fiskeressurser som mat til torsk, sei og huse.

— Fiskebåtrederne har også tatt til orde for å innføre 14 karensgener før utbetaling av sykepenge, sa Jan Henry T. Olsen, som mente at slike saker skaper store problemer innenfor Norges Fiskarlag.

Etter Tromsfiskernes mening vil makta konsentreres i sør dersom innflytelsen i Fiskarlaget skal baseres på fangstkapasitet.

Det var formannen i Troms Fiskarfylking som orienterte om strukturen i fagorganisasjonene, og Tromsfiskerne sa seg enig i initiativet for å få et tettere og mer

strukturert samarbeid mellom fylkesfiskarlagene i Råfisklagets distrikt. Årsmøtet ba styret innkalle kystsildfiskerne i Troms til møte for å drøfte muligheter for denne gruppens organisering innenfor Troms Fiskarfylking dersom Notfiskarsamskipnaden opphører og blir medlem av et norsk Havfiskeforbund.

Kontingent

Tromsfiskerne gikk også inn for at fordelingen av medlemskontingenten endres, slik at lokallagenes andel øker fra 25 til 50 prosent og de øvrige 50 prosent deles likt mellom Norges Fiskarlag og fylkesfiskarlagene. Årsmøtet beklaget sterkt at landsmøtevedtaket om felles budsjettering ennå ikke er etterkommet av samtlige fylkesfiskarlag.

Tromsfiskerne mente også at det er en skjev fordeling i representasjonen i Landsstyret mellom fylkesfiskarlagene, og de sluttet seg til forslaget om et Sentralstyre i Norges Fiskarlag under forutset-

ning at den geografiske fordeling av representasjon i Sentralstyret legger avgjørende vekt på fordelingen av medlemsmassen i Norges Fiskarlag.

Ny sjef for naturforvaltningen

Oslo (NTB): Peter Johan Schei (43) er fra 1. januar 1989 ansatt som direktør i Direktoratet for naturforvaltning i Trondheim for en åremålsperiode på seks år.

Schei har siden 1985 vært assisterende direktør i Direktoratet. Han har nå permisjon for å arbeide i Miljøverndepartementet med å følge opp rapporten fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling.

Schei avløser Helge Vikan, som etter to åremålsperioder som direktør i Direktoratet for naturforvaltning vil bli tilknyttet direktoratet som rådgiver.